

TEPSI VAGY ASZFALT?

HARCTÉRI TUDÓSÍTÁS A DUNAPARTRÓL

»Tepsikbe ültetett virágágyak« helyett aszfaltmező terül el a Dunaparton.

Tepsi vagy aszfalt? Villamos vagy korzó?...

Lassanként világnézeti harcra fajul a Dunapart rendezésének problémája. Az aszfaltpártiak

vadul gyűlölik a tepsipártiakat és a villamos eltávolításának hívei ellen vitriolos gúnyal hadakoznak azok, akik makacsul ragaszkodnak ahhoz, hogy továbbra is villamos járjon a Dunaparton. Napról napra szidja és fenyegeti egymást a két tábor és nem csodálkoznék, ha egy szép verőfényes tavaszi napon két úriember összeveszerekedne a Dunaparton, miközben a nagy problémáról vitatkoznak. Maholnap két szembenálló, gyűlölködő táborra szakad Budapest népe, egy új rózsaharc veszedelme lóg a levegőben, de persze nem azért, hogy piros vagy fehér rózsával díszítsék-e fel a Dunapartot, hanem csak azért, hogy csináljanak-e a Dunapartból a vakmerő álmok megvalósításaként egy olyan Dunapartot, melynek csodájára járna az egész világ, vagy nem.

Angliában évtizedekig dúlt a rózsaharc epúgy, mint a guelfek és ghibbelinek háborúja, vagy a franciáknál az »affaire« nyomán támadt küzdelem, mely két pártra szakította az országot: A mi Dreyfus-ügyünk, ugylátszik, a Dunapart ügye lesz, a frontok egyre jobban felfejlődnek mind a két oldalon, egyre nagyobb a szakadék a két szembenálló tábor között és a Dunapart problémája úgy választja ketté a várost, mint maga a Duna. Az egyik oldalon van Buda, a másik oldalon Pest. Az egyik oldalon van a korzóellenes tömeg, a másik oldalon a korzó szerelmeseinek. »Budapest Spa imádóinak, fürdővárosi és világvárosi álmok rájögőinek, vakmerő újítóknak ma még szerény, de harcra hajóvá csoportja.

Végigsétáltam a Dunaparton, a tavaszi levegőben érezve az elkövetkező harcok forgószelét, azzal a komolysággal, amely eltölti az újságírókat, amikor »riportra megy«. Ezúttal nem azért mentem a Dunapartonra, hogy a Ritzbe siessenek, ahol vár az épümelles nemzetközi szövetség perzsa albizottságának helyettes elnöke, hogy unalmas közhelelyeit kinyilatkoztassa a magyar olvasóközönség számára. Most nem volt dolgom interjúalannyal. Újságírói helyszíni szemlére mentem a csatatérre, mint egy haditudósító, aki száraz táviratstílusban be akar számolni arról, hogy mit látott ott, ahol a harc dúl.

A harctér

A Dunapartra kiküldött külön harctéri tudósítónk az alábbiakat jelenti:

A Dunapart Magyarország fővárosában, a Duna két partján terül el. De van Dunapart és — Dunapart. A magyar fővárosban nem nevezik a Dunapart minden részét Dunapartnak. A Dunapart, vagy más néven dunaparti korzó a Duna balpartján egy keskeny partszakasz, mely a gróf Szechenyi István által épített híres régi híd, a Lánchíd és a tragikus véget ért Erzsébet magyar királynéről elnevezett, karcsún ívelő Erzsébet-híd között a budapestiek kedvenc tartózkodási helye különösen koratavasztól kezdve késő őszig, mintegy nyolc hónapon keresztül. Vannak, akik azt állítják, hogy nem csupán nyolc hónapig tart a Dunapart szezonja, hanem a legújabb kiadott harctéri vezényszó szerint, melyet nagy költségekkel a külföld fölébe harsognak. »Budapest Spa és a Dunapart egész éven nyitva — saison dans toute l'année!...«

Légipostán külön küldendő tudósításomban részletesen beszámolok majd ennek a Dunapartnak elbűvölő szépségéről, mely a magyar főváros népét két ellenséges hadseregre osztotta és ezúttal csupán röviden ismer-

tetem, mit láttam a híres harctéren. A két híd mellett két végén egy-egy szobor jelzi még, hol kezdődik és hol végződik a Dunapart. Az egyik szobor Petőfi Sándoré, a híres magyar költő és szabadsághősé, a másik pedig báró Eötvös Józsefé, akiknek véleményét, sajnos, nem sikerült megtudnom abban az izgalmas kérdésben, járjon-e villamos a Dunaparton, vagy nem, legyenek-e tepsiben virágágyak, vagy maradjon meg a mai sivár, repedezett és lyukadozott aszfaltsétány. Petőfi is, Eötvös is némán hallgatnak, amikor a Dunapart ellenségei azt harsogják, hogy »nem lehet egy-két idegen kedvéért megzavarni a Belváros közlekedését«. A vendéglátással foglalkozó ipar, a szállodás, a vendéglős és a kávé, már régen felfedezte a Dunapart szépségeiben rejtőző nagy üzleti lehetőségeket és ma az a helyzet, hogy a Dunapart »megtelt«. Nincs több hely egyetlen kávéháznak, vagy bárnak. A két szobor között végesvégi, úgy, ahogy sehol a világon, egyetlen fürdőhelyen, vagy egyetlen világvárosban sem, az éttermek, kávéházak és bárók sora húzódik, mely különösen az esti órákban ragyogó fényével kelt felejthetetlen hatást. Egyetlen négyzetméternyi terület sincs már kiadó kávéházi terrasz számára a Dunaparton. Ebből az úgynevezett járdafoglalási díjból a főváros tekintélyes jövedelemre tesz szert.

A harctér rövid áttekintése céljából szükséges tudni az alábbi adatokat. Négy szálloda van a Dunaparton és tizenkét kávéház, melyek közül két étterem is, két pedig éjszakai szórakozóhely. A kávé-

házak nagy száma mellett meglepő, hogy csak négy szállodája van a Dunapartnak s ezek is jóval a háború előtt épültek, mintha azóta megbénult volna a szállodaépítési kedv, vagy ép a szállodások nem vették volna észre, vagy nem akarták észrevenni a Dunapart nagy lehetőségeit. A tizenkét kávéházban, étteremben és bárban, egy kivételével, mindenikben esztendőként zene szól, mely a jelek szerint még jobban ingerli a Dunapart ellenségeit. Nappal a zsúfoltság megtelt terraszok vendégeit viszont a villamoskocsi csikorgása és csilingelése és a parton veszteglő hajók kéményének füstje ingerli, amire ezt mondják azok, akik nem kedvelik a Dunapartot, hogy szívanak máshol levegőt, üldögéljenek máshol, miattuk nem lehet felborítani a város és a Duna forgalmát.

Egy ambícióval telített, magas hivatali állású és nagy tekintélyű úr, előkelő hivatalát elfoglalva, azt ígérte, hogy rendezzi a Dunapartot, kiszélesíteti és a villamost leállíttatja. Ezzel szemben nem történt semmi. Kitért a Dunapart-háború és egyelőre minden marad a régiben. Nincs igazuk azoknak, akik »egy-két idegenről« beszélnek. A magyar idegenforgalom jelentős tényező a gazdasági életben és ha exportnak tekintik a Magyarországra érkező idegeneket, akkor a magyar kiviteli tételek között harmadik helyen áll az idegenforgalom. Ezek az idegenek pedig — amint harctéri tudósítónk megállapította — napjaik nagy részét a Dunaparton töltik és pénzük tekintélyes részét a Dunaparton költik. De itt van az egész város. A Dunapart keresatmetszete egész Budapestnek, amint ezt könnyű volt megfigyelni, miközben a Petőfi-szobortól az Eötvös-szoborig sétáltunk fel s alá. Petőfinél kezdődik a város békésen és szerényen uszonázó, újságot és külföldi képeslapokat olvasó nyárs-polgárrétege annak a hotelnek a kávéházában, ahol nincs zene. A Dunapart déli részét a mondenitástól irtózó, nyüzsgést és lármát kerülő polgárság tartja megszállva és csak a Türr István ucca autófördítő korongjánál változik át a kép a szórakozók és divathajszolók, az igazi korzózó és mindennapos dunapartiak tarka színteljévé. Az igazi elegancia fent trónol Eötvösnél és a díszes terraszort a Dunapalota nagy éttermének leeresztett függönye fejezi be. S mialatt sétáltam, előttem, mögöttem, jobbra és balra angol, francia, német és olasz szavak ütöttek meg fülemet. Láttam két japánt, akik a német

nyelvvel kintlódva udvaroltak egy fiatal nőnek és letlepedtek az egyik terraszra... Egyébként béke honol a harctéren...

Amit ehhez a harctéri jelentéshez hozzá lehet fűzni, csak annyi, hogy a harc előbb-utóbb azok-

nak a ma még gyengébbeknek a győzelmével fog végződni, akik meg akarják valósítani a »dunaparti álmom« tervét. Rövid jelentésünk csupán azt kívánta leszögezni, hogy a Dunapart nem »egy-két idegen« kedvéért van. A Dunapart mindannyiunkért van, azokért is, akik ma még nem szeretik. Ilyenek sokan vannak. Beléjük gyökeresedett előítélet tartja vissza őket attól, hogy lesétáljanak a Dunapartra és résztvegyenek egy héten egyszer egy-két órára abban a most kialakuló, színes és mindenkefelett érdekes, egyedülállóan eredeti és egyéni kavargásban, a szagoknak, sajnos a füstszagoknak is, a hangoknak, sajnos villamosdübörgésnek is, és színek, sajnos a sivár aszfalt-szürkeségnek is, megbűvölő harmóniájában, amilyen csak egy van a világon: a pesti Dunapart... Akik tiltakoznak az ellen, hogy »tepsikbe ültetett virágágyak között« járjanak a pestiek és göröcsösen ragaszkodnak a dunaparti villamoshoz, azok egyszerűen nem ismerik és ezért nem is szeretik a Dunapartot. Szeretni kell, büszkének kell lenni rá és egy kicsit szégyelni, hogy a Dunaparttól a villamos pályáépítménye és a rakparti bódék miatt nem lehet látni a Dunát. Megbecsülni azt a szőke nyurga férfit, akivel tegnap együtt utaztam a villamoson. Ez az úr elől felszállt a villamosra, bedobott egy tantuszt a perselybe, majd zsebébe nyúlt és a »Svenska Dagbladet«-et olvasta. Ilyen idegen kell nekünk, aki így szeret bennünket, hogy már kisszakaszt vesz a trafikban és úgy ismeri a pesti közlekedést, mint egy magyar párizsarajongó a Métro vonalait. Ez a svéd úr velem együtt jött Budáról és leszállt a villamosról az Erzsébet-híd pesti hídfőjénél. Lesétált a lépcsőn a Dunapartra és gyalog ment a »gyűlölt« aszfaltmezőn, melyet nem tarkítanak tepsibe rakott virágok. Sétált szép lassan és nem szállt villamosra... De nem ő az egyedüli! Ő is, a többiek és — hadd legyünk egyszer önzők — kicsit, mi magunk is megérdemelnénk azokat a tepsiket. Ki irigyli tőlünk?...

Rab Gusztáv